

Kendelse

afsagt den 13. december 2022

Sag nr. 2022-80-0905

Researchkollektivet Redox

mod

Berlingske

Researchkollektivet Redox har klaget til Pressenævnet over debatindlægget *"Højreorienteret blogger trækker stikket: Jeg bliver forfulgt af venstreorienterede aktivister og DR"*, som blev bragt af Berlingske den 15. august 2022 på netavisen berlingske.dk og i den trykte udgave, idet mediet mener, at god presseskik er tilsidesat.

Researchkollektivet Redox har klaget over, at debatindlægget indeholder krænkende udsagn, som mediet ikke har fået forelagt.

1 Sagsfremstilling

Det påklagede debatindlæg

Berlingske bragte den 15. august 2022 [Skribenten]s debatindlæg *"Højreorienteret blogger trækker stikket: Jeg bliver forfulgt af venstreorienterede aktivister og DR"* på netavisen berlingske.dk og i den trykte udgave i OPINION-sektionen, sektion 1, side 22. Debatindlægget blev bragt under bjælken "OPINION". Debatindlægget har følgende underrubrik:

"En omstridt, højreorienteret blog er lukket. Debattøren bag siger, at han kaster håndklædet i ringen på grund af trusler om retssager og økonomiske erstatningskrav fra Danmarks Radio."

Af debatindlægget fremgår følgende:

"Er medierne neutrale og objektive? For historiker og debattør [Udgiveren] har alle dage svaret et klart nej. Ifølge ham er de danske mainstreammedier »nuancer af lyserød«, som han forklarer Berlingske. Mediernes historier, vinkler og kilder bekræfter et verdensbillede, der er udpeget antikonservativt og antinationalt, lyder det.

Derfor etablerede han i sin tid bloggen [Bloggen], hvor han ved egen kraft ville dokumentere den manglende alsidighed i mediebranchen.

Siden 2003 har han således på sin blog kortlagt, hvordan venstreaktivister flittigt bliver anvendt som kilder i medierne uden angivelse af nuværende eller tidligere politiske tilhørsforhold. På samme vis har han vedvarende skrevet om mediernes – i hans øjne – blinde vinkler i forhold til indvandring og islam. Men nu er det slut. I forrige uge måtte han opgive ævred og lukke bloggen. Årsagen? At han bliver forfulgt af venstreaktivister, myndigheder og Danmarks Radio, som truer med retssager og økonomiske erstatningskrav for brud på blandt andet ophavsretsloven, siger han.

Danmarks Radio anklager ham ifølge e-mails, som Berlingske har set, for uretmæssig brug af deres indhold ved at gengive skærmpoint og enkeltbilleder fra deres programmer på sin blog. Anklagen faldt i forlængelse af en artikel hos det venstreorienterede researchkollektiv Redox, der gennemgik [Bloggen]s brug af skærmpoint og enkeltbilleder fra andre medier.

»Gennem årene har jeg har fået sværere og sværere ved at holde det kørende.

Dokumentation af alt, hvad der sker i dansk politik – også mediekritik – er omfattende og tidskrævende i en tid med flere medier. At blive mødt med konstante trusler om retssager gør det nærmest umuligt for mig at blive ved. Hvis jeg fortsætter, så vil det potentielt smadre mit liv – i hvert fald økonomisk.«

Man skal vel overholde loven?

»Ja, selvfølgelig. Men hvad er loven? Jeg har i stil med mange andre brugt skærmpoint fra medierne, men det er kun mig, som bliver truet med retssager for det. Danmarks Radio forfølger mig alene af politiske årsager efter pres fra det venstreekstre researchkollektiv Redox.«

Berlingske har forelagt kritikken for Danmarks Radio, som i et skriftligt svar skriver, at sagen er blevet håndteret på samme måde som enhver anden sag, hvor de er blevet opmærksomme på krænkelse af deres ophavsrettigheder i »stort omfang«. Redox er ikke vendt tilbage inden deadline trods adskillige henvendelser fra Berlingske.

[Bloggen] har i årenes løb været i konstant konflikt med stærkt venstreorienterede medier som Redox og [Netmediet], der betegner [Udgiveren]s blog som fascistisk, højreekstrem og højreradikal.

[Nyhedsredaktøren], der i mange år var nyhedsredaktør på [Netmediet] – og som er dømt for vold i forbindelse med overhældningen af maling på daværende udenrigsminister Per Stig Møller i 2003 – glæder sig over lukningen af [Bloggen], fordi bloggen i hans øjne har »været en platform for hadtale mod etniske og seksuelle minoriteter samt en mobbende og nedladende chikane af venstrefløjens,« siger han til Berlingske.

Forfølgelse af borgerlige debattører

Flere konservative bloggere mener, at [Udgiveren]s trængsler hverken er nye eller uden sidestykke. Andre debattører er også blevet anklaget for deling af videoer og billeder – eksempelvis af terrorangreb. Noget, som ifølge debattører på højrefløjens er udtryk for politisk forfølgelse og chikane mod konservative meningsdannere, da venstreorienterede bloggere i deres øjne ikke bliver anklaget for lignende forseelser.

[Debattøren] skriver eksempelvis i Jyllands-Posten, at »dobbelstandarden er så absurd, at den også må være ulovlig.« Han finder det uhyggeligt, at [Udgiveren] må opgive sin blog på grund af »chikane fra myndighederne«, som han skriver.

[Journalisten], der er journalist på [Dagbladet], har længe fulgt debatten på venstrefløjen. Han kan ikke udtale sig om myndighederne eller Danmarks Radios ageren, men han forholder sig kritisk over for Redox.

»Det er usympatisk, når Redox forfølger sine politiske modstandere og bedriver chikane. De forsøger jo næppe at ramme ham på den her måde på grund af veneration for ophavsretten. I den demokratiske debat må man være rummelig over for selv sine argeste modstandere og få dem i tale uanset substansen. Der har Redox ikke handlet i god demokratisk skik, og det tjener ikke ytringsfriheden.«

Det er ikke første gang, at [Udgiveren] annoncerer bloggens lukning. To gange tidligere har han meldt det samme ud. Denne gang er den dog god nok, siger han.

»Tidligere lukkede jeg af personlige grunde, men denne gang er det definitivt. Det er simpelthen ikke muligt for mig at fortsætte, når jeg konstant bliver forfulgt af myndighederne og Danmarks Radio. Jeg vil dog ikke udelukke, at jeg en dag ude i fremtiden tager tråden op igen, men det vil i så fald blive på en anden måde.«

Researchkollektivet Redox' klage er modtaget i Pressenævnet den 14. september 2022.

2 Parternes synspunkter

2.1 Researchkollektivet Redox' synspunkter

Forelæggelse

Researchkollektivet Redox (herefter Redox) har anført, at mediet ikke er blevet forelagt de særdeles krænkende udsagn i debatindlægget om, at Redox skulle stå bag politisk forfølgelse og chikane.

I debatindlægget bliver journalist [Journalisten] citeret for følgende:

”Det er usympatisk, når Redox forfølger sine politiske modstandere og bedriver chikane. De forsøger jo næppe at ramme ham på den her måde på grund af veneration for ophavsretten. I den demokratiske debat må man være rummelig over for selv sine argeste modstandere og få dem i tale uanset substansen. Der har Redox ikke handlet i goddemokratisk skik, og det tjener ikke ytringsfriheden.”

Redox har oplyst, at Redox' redaktør [Redaktøren] blev kontaktet af Berlingskes journalist [Skribenten] i ugen inden, at debatindlægget blev bragt, med henblik på at indhente en kommentar til debatindlægget. Redox blev i den forbindelse ikke forelagt de krænkende udsagn, hvorfor Redox ikke havde mulighed for at forholde sig til oplysningerne.

2.2 Berlingskes synspunkter

Forelæggelse

Berlingske har anført, at Redox' redaktør [Redaktøren] har været fuldt oplyst om karakteren af den kritik, som Berlingske gerne ville tale med ham om, og at han valgte at undlade at besvare Berlingskes henvendelser.

Berlingske forsøgte over flere dage fra den 10. august 2022 at komme i kontakt med [Redaktøren] ved at sende mails til ham til hans personlige Redox-mail og til Redox' hovedmail, ligesom Berlingske gentagne gange ringede for at komme i tale med [Redaktøren].

Berlingskes henvendelser forblev desværre ubesvarede, men der var ingen tvivl om, hvad sagens genstand var, og at der var tale om kritik af Redox. Berlingske oplyste på mail, at henvendelsen drejede sig om "lukningen af [Bloggen]", hvis udgiver, [Udgiveren], offentligt har udlagt som en følge af artikler bragt i Redox.

Den kritik havde [Udgiveren] rejst forinden på sin egen blog den 24. juli 2022, hvor han udpegede Redox som en slags medsammensvoren i sagsanlæg mod ham, samt i et debatindlæg bragt på Kontrast den 5. august 2022, hvor hans pointe var, at Redox "adskillige gange" havde skrevet om ham og senest med en artikel om muligt brud på copyright havde bragt ham sagsanlæg på halsen.

På tidspunktet for Berlingskes henvendelser var det altså en offentlig kendt sag, at [Udgiveren] følte sig forfulgt af Redox. Selv på Redox' egen redaktion var man opmærksom på det. Redox bragte 25. juli 2022 en artikel om lukningen af [Bloggen], hvor Redox selv omtalte den kritik, som [Udgiveren] rejser. Berlingske har henvist til følgende citat fra artiklen "[Udgiveren] smider håndklædet i ringen – [Bloggen] lukker for tredje gang" bragt den 25. juli 2022 på netavisen redox.dk:

"Bloggeren nævner også, at flere "venstreradikale" har sagsøgt ham, fordi [Udgiveren] på [Bloggen] har bragt deres ophavsretsbeskyttede billeder og illustrationer. Sagerne kommer i kølvandet på, at Redox sidste år afslørede at [Udgiveren] igennem hele bloggens levetid systematisk har overtrådt den danske ophavsretslovgivning."

Redox har således selv redegjort for den kritik, som er rejst mod mediet, hvorfor det efter Berlingskes opfattelse ikke giver mening, at [Redaktøren] kan mene, at han ikke var klar over, hvad hans medie kritiseres for.

Det er Berlingskes opfattelse, at den kritik, som journalist [Journalisten] har rejst i debatindlægget, substantielt ikke er anderledes end den kritik, som [Udgiveren] har rejst.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jens Kruse Mikkelsen, Anja Lundberg Andersen, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

God presseskik

Forelæggelse

Redox har klaget over, at mediet ikke er blevet forelagt de særdeles krænkende udsagn i debatindlægget om, at Redox skulle stå bag politisk forfølgelse og chikane.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende, jf. punkt A.3.

Af debatindlægget fremgår blandt andet følgende:

”[Journalisten], der er journalist på [Dagbladet], har længe fulgt debatten på venstrefløjen. Han kan ikke udtale sig om myndighederne eller Danmarks Radios ageren, men han forholder sig kritisk over for Redox.

»Det er usympatisk, når Redox forfølger sine politiske modstandere og bedriver chikane. De forsøger jo næppe at ramme ham på den her måde på grund af veneration for ophavsretten. I den demokratiske debat må man være rummelig over for selv sine argeste modstandere og få dem i tale uanset substansen. Der har Redox ikke handlet i god demokratisk skik, og det tjener ikke ytringsfriheden.«”

Det er Pressenævnets opfattelse, at et debatindlæg i videre omfang end nyhedsartikler og lignende reportager kan indeholde vurderende, kommenterende og subjektive betragtninger, og at der derfor må indrømmes en høj grad af frisprog i sådanne artikler.

Det påklagede debatindlæg er blevet bragt under en bjælke med teksten ”OPINION”. Pressenævnet finder på baggrund heraf, at det fremgår tilstrækkeligt klart, at der er tale om et debatindlæg. Teksten vurderes derfor efter de videre rammer for frisprog.

Pressenævnet finder, at det påklagede debatindlæg klart fremstår som et indlæg, hvori skribenten [Skribenten] med udgangspunkt i lukningen af bloggen [Bloggen] gengiver blandt andre udgiveren [Udgiveren]s oplevelse af forløbet op til lukningen, herunder Redox’ ageren i den forbindelse. Nævnet finder endvidere, at udsagnene ”usympatisk”, ”forfølger sine politiske modstandere” og ”bedriver chikane” klart fremstår som [Journalisten]s subjektive vurdering af Redox’ adfærd, der ikke overskrider de vide rammer for frisprog i debatindlæg. Nævnet bemærker, at der er enighed om, at Berlingske forud for offentliggørelsen af debatindlægget forsøgte at indhente Redox’ kommentar. På denne baggrund finder nævnet ikke grundlag for at udtale kritik af Berlingske.